

СИЛАБУС
 навчальної дисципліни
«ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК
АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Код і найменування спеціальності	051 Економіка
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-наукова програма Економіка
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4 Загальна кількість годин – 120, із яких: <i>денна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. <i>заочна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 8 год., практичних занять – 8 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут кафедра	ННІ інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробника(ів)	<i>Викладач: Дивнич Ольга</i> , кандидат економічних наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 476, навчальний корпус № 4, e-mail: olga.dyvnych@pdaa.edu.ua, тел. (0532)56-98-24 сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/dyvnych-olga-dmytrivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік дисциплін, які передують її вивченню: Соціально-економічні системи в ринковому середовищі, Стратегії розвитку підприємств агропромислового виробництва.
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). <i>спеціальні (фахові):</i> СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами. СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.
Результати навчання	РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Вивчення дисципліни забезпечує формування таких соціальних навичок: лідерство, вміння працювати в критичних умовах (стресостійкість, збагачення емоційного інтелекту), здатність логічно й системно мислити, креативність, ефективний обмін інформацією між людьми, об'єднаними спільними професійними інтересами (нетворкінг), володіння іноземною мовою, правова, політична, екологічна грамотність (громадські соціальні навички), медіаграмотність тощо.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Формування знань і практичних навичок з методики обґрунтування інноваційних рішень для удосконалення операційної та збутової діяльності підприємств аграрної сфери, пошук напрямів удосконалення інвестиційної діяльності в агропродовольчій сфері	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Інноваційна політика в агропродовольчій сфері Тема 2. Державне регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності Тема 3. Обґрунтування інновацій в галузі рослинництва Тема 4. Обґрунтування інновацій в галузі тваринництва Тема 5. Інноваційні рішення маркетингу агропродовольчої сфери Тема 6. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності Тема 7. Економічна оцінка інвестиційних рішень	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ	
1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи: <i>лекція, розповідь-пояснення; бесіда;</i> наочні методи: <i>ілюстрування; демонстрування;</i> практичні методи: <i>робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анування, підготовка реферату/доповіді;</i> 2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності методи формування пізнавальних інтересів: <i>створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.</i> 3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи: <i>дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, «Мозковий штурм».</i> комп'ютерні і мультимедійні методи: <i>використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.</i> 4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю: <i>опитування, бесіда, доповідь;</i> методи письмового контролю: <i>самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів.</i> методи самоконтролю: <i>самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.</i>	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

	Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist
- щодо відвідування занять	Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyapronformalnuosvitu.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні	
1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV станом на 02.02.2015. Дата оновлення: 30.04.2016. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15. 2. Про наукову та науково-технічну діяльність: Закон України від 13.12.91 № 1977-XII Дата оновлення: 06.01.2011. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1977-12. 3. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року редакції, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. No 526-р: URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80. 4. Гуртов О. І., Яруга М. Ю., Сисоєва С. І. Економіка та організація інноваційної діяльності: навч. посіб. Харків: ХНА, 2019. 227 с.	

5. Державне стимулювання інноваційного розвитку суб'єктів господарювання: методологічні засади, світовий та вітчизняний досвід : монографія / за заг. ред. канд. екон. наук, доц. Л. С. Захаркіної. Суми: Сумський державний університет, 2019. 200 с.
6. Єпіфанова І. Ю. Управління інноваційною діяльністю промислових підприємств: теоретико-методологічні аспекти фінансового забезпечення: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2019. 384 с.
7. Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Зянько В. В. Інноваційна діяльність підприємств та її фінансове забезпечення в умовах трансформаційних змін економіки України: моногр. Вінниця: ВНТУ, 2015. 168 с.
8. Інноваційний розвиток підприємств сфери торгівлі: світові тенденції та практика в Україні : монографія / за заг. ред. С.А. Давимуки. Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України», 2016. 432 с.
9. Лановська Г. І., Говорушко Т. А. Методичні підходи до оцінки інноваційної політики підприємств спиртової промисловості: моногр. Київ: МВЦ «Медінформ», 2013. 204 с.
10. Парадигма інноваційного розвитку в умовах ринкової трансформації: монографія; за заг. ред. Е. М. Забарної ; Одес. нац. політехн. ун-т. Херсон : Олді-плюс, 2019. 92 с.
11. Система організаційно-управлінських інновацій в розвитку сучасних регіонів України: монографія / Е. М. Забарна, Є. Ю. Щьокіна. Херсон: Олді-плюс, 2019. 244 с.
12. Функціональні стратегії інноваційного розвитку промислових підприємств: монографія / за наук. ред. В.В. Стадник. Хмельницький: ХНУ, 2016. 446 с.
13. Щодо першочергових заходів з активізації інноваційної діяльності в Україні. Аналітична записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/654/>.

Допоміжні

1. Гребеннікова А. А. Розвиток сільського господарства на інноваційній основі. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5338>.
2. Грудцина Ю. В. Інноваційна діяльність в Україні: аналіз та прогнозування. *Бізнес Інформ*. 2019. № 2. С. 78 – 84.
3. Дивнич О. Д., Демиденко Л. М. Інновації в рослинництві та джерела їх фінансування. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 5(167). С. 184 – 192.
4. Дивнич О. Д. Особливості формування виробничої програми сільськогосподарського підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 50. С. 113 – 120.
5. Дивнич О. Д., Бондаренко М. Ф., Субота Н. В. Стратегічні напрями підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 2019. С. 119 – 126.
6. Дивнич О. Д., Демиденко Л. М. Інноваційні напрями підвищення ефективності виробництва продукції рослинництва. *Економіка та суспільство*. 2017. № 13. С. 435 – 441.
7. Дивнич О. Д., Дивнич А. В. Стратегические аспекты внедрения производственных инноваций в развитие сельскохозяйственного землепользования в Украине. *Инновационное и предпринимательское развитие национальной экономики в условиях глобализации: монография*. Астана: Евразийский национальный университет им. Л. Н. Гумилева, 2018. Гл. 3, разд. 3.9. С. 246 – 253.
8. Дивнич О. Д., Черкасов О. О. Стратегічні напрями відтворення основних засобів у сільському господарстві. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 12. С. 224 – 228.
9. Дивнич О. Д. Тенденції ресурсного забезпечення сільськогосподарських підприємств України. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 25. С. 279 – 285.
10. Дубовик Т. В., Бучацька І. О. Інноваційна спрямованість розвитку підприємств роздрібної торгівлі. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2017. № 1. С. 223 – 230.
11. Інновації в Україні та в світі. URL: <http://angio-veritas.com/innovatsiji/innovatsii-vukrajini-ta-v-sviti>.
12. Ковтун В. А. Методологічні та методичні підходи до стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку аграрних підприємств МНПК «Філософські обрії сьогодення», Херсон, ДВНЗ «ХДАУ», 2019. С. 80 – 84.
13. Шкурупій О., Дейнека Т., Загребельна І., Дивнич О. Зміни міжнародного бізнес-середовища та інвестиційної політики компаній в умовах пандемічної кризи. *Економічний аналіз*. 2022. Т. 32. № 1. С. 102 – 114.
14. Дивнич О. Д., Дивнич А. В., Цимбалистий В. В. Диверсифікація виробничої діяльності аграрних підприємств рослинницького напрямку в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 69. С. 38 – 43.

15. The Global Competitiveness Index 4.0 Methodology and Technical Notes. – The Global Competitiveness Report 2020. URL: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/04Backmatter/3.%20Appendix%20C.pdf>.

16. Aranchiy V., Zoria O., Yasnolob I., Zorya S., Gorb O., Mykolenko F., Dyvnych O., Chumak V., Brazhnyk I. Environmentally and Socially Oriented Investments on Sustainable Development of Rural Areas. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2021. Vol. 12(2). P. 321 – 330.

17. Косач І. А. Концептуальні засади політики управління інвестиційним потенціалом сільського господарства. *Науковий вісник Полісся*. 2019. № 2 (18). С. 126 – 131.

18. Патики Н. І. Іноземні інвестиції в сільському господарстві України: сучасний стан та вплив на його розвиток. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 5. С. 26 – 31.

19. Крутько М. А., Романенко М. О., Романенко І. О. Роль інноваційно-інвестиційних процесів в аграрному секторі економіки України. Серія: Економіка та підприємництво. 2021. № 1(118). С. 24 – 28.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. <http://www.gov.ua>. – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.

2. <http://www.minagro.kiev.ua>. – веб-сторінка Міністерства агропромислової політики України.

3. <http://www.me.gov.ua/kaznach./plsq1/kaza.a.10> – веб-сторінка Головного управління державного казначейства України.

4. <http://www.ukrstat.gov.ua> – веб-сторінка Державного комітету статистики України.

5. <http://www.nbu.gov.ua/> – сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського

6. http://lib.pdau.edu.ua/mainlist?0=ip_login_no_cache%3D1fbd2afb8102898f7bf8a0d033589994 електронна бібліотека ПДАУ.

7. <https://mon.gov.ua/ua/tag/doslidzhennya-ta-innovatsii> – Інноваційна діяльність та трансфер технологій.

Реквізити затвердження

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, протокол від 03 вересня 2024 року № 1

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Денна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань зі самоств. роб.		
		підготовка тез доповіді	підготовка та захист презентації	
Тема 1. Інноваційна політика в агропродовольчій сфері	10			10
Тема 2. Державне регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності	10			10
Тема 3. Обґрунтування інновацій в галузі рослинництва	10			10
Тема 4. Обґрунтування інновацій в галузі тваринництва	10			10
Тема 5. Інноваційні рішення маркетингу агропродовольчої сфери	10			10
Тема 6. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності	10			10
Тема 7. Економічна оцінка інвестиційних рішень	10			16
Разом	70	16	14	100

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тестів	виконання завдань зі самоств. роб.		
			підготовка тез доповіді	підготовка та захист презентації	
Тема 1. Інноваційна політика в агропродовольчій сфері		4	18	14	4
Тема 2. Державне регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності		4			4
Тема 3. Обґрунтування інновацій в галузі рослинництва	10	4			14
Тема 4. Обґрунтування інновацій в галузі тваринництва	10	4			14
Тема 5. Інноваційні рішення маркетингу агропродовольчої сфери	10	4			14
Тема 6. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності		4			4
Тема 7. Економічна оцінка інвестиційних рішень	10	4			46
Разом	40	28	18	14	100

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях впродовж семестру у формі виконання вправ на практичних заняттях, розв'язування тестів, підготовки тез доповіді, підготовки і захисту презентації.

Формою семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом є залік.

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	Здобувач вищої освіти повністю та правильно виконав завдання, продемонстрував глибоке розуміння методики обґрунтування інноваційних рішень. Використано релевантні методи аналізу та розрахунків, обґрунтовано напрями удосконалення операційної та збутової діяльності аграрних підприємств. Відповіді структуровані, логічні, підтверджені розрахунками та практичними прикладами
7-8	Завдання виконано в цілому правильно, проте є незначні неточності або неповне обґрунтування рішень. Здобувач демонструє розуміння основних принципів і методів аналізу, проте виявляє недостатню глибину у застосуванні інструментів оцінки інноваційної та інвестиційної діяльності. Висновки логічні, але потребують уточнення або більш детального обґрунтування
5-6	Завдання виконано частково, присутні помилки у виборі методів або розрахунках. Відсутній комплексний підхід до аналізу операційної чи збутової діяльності аграрного підприємства. Формулювання висновків неповне або нечітке. Потрібне доопрацювання для повного розуміння матеріалу
3-4	Виконання завдання містить значні помилки, застосування методів обґрунтування інноваційних рішень некоректне. Відсутнє логічне пояснення отриманих результатів, висновки поверхневі. Виявлено слабе розуміння процесів інноваційної та інвестиційної діяльності в аграрному секторі
1-2	Виконано лише незначну частину завдання, відповідь не відповідає вимогам, методи застосовано неправильно або взагалі не використано. Відсутня аргументація та аналіз, завдання не розкриває суті проблеми
0	Завдання не виконано або виконано неправильно, відсутнє розуміння основ дисципліни, немає спроби обґрунтувати рішення

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	Здобувач вищої освіти правильно відповів на 90 – 100% тестових запитань. Демонструє глибоке розуміння теоретичних основ дисципліни, коректно застосовує знання при виборі відповідей. Відповіді логічно обґрунтовані, узгоджені з принципами і методами дисципліни.
3	Відповіді правильні на 75 – 89%. Виявляє достатнє розуміння матеріалу, однак припускається окремих помилок у виборі відповідей. Деякі формулювання можуть бути неточними, але загальний рівень знань відповідає вимогам
2	Відповіді правильні на 50 – 74%. Є суттєві помилки у виборі варіантів, що свідчить про часткове розуміння матеріалу. Деякі відповіді є випадковими або потребують додаткового пояснення
1	Відповіді правильні лише на 25 – 49%. Демонструє низький рівень засвоєння матеріалу, багато відповідей неправильні або випадкові. Спостерігається поверхневе розуміння основних понять
0	Менше 25% правильних відповідей. Відсутнє розуміння матеріалу, відповіді неправильні або не мають логічного обґрунтування

Шкала та критерії оцінювання підготовки тез доповіді за темою особистого наукового дослідження

Шкала оцінювання, балів (денна/заочна)	Характеристика критерію
13-16 / 13-18	Тези доповіді виконані на актуальну тему, матеріал викладено послідовно, логічно, достатньо ілюстровані та містять табличний матеріал; список використаних джерел 3-4 позицій, відповідає діючому стандарту оформлення бібліографії; здобувач при стендовій доповіді демонструє високий рівень володіння матеріалом.
7-12	Тези доповіді виконані на достатньо актуальну тему, матеріал викладено недостатньо структуровано, ілюстрований та табличний матеріал містять певні неточності; список використаних джерел 2-3 позицій, відповідає діючому стандарту оформлення бібліографії, але містить певні помилки; здобувач при стендовій доповіді демонструє достатній рівень володіння матеріалом.
1-6	тема тез доповіді нерозкрита або ж повністю не розкриває заявлений результат дослідження, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами, здобувач відмовляється від стендової доповіді.

Шкала та критерії оцінювання підготовки презентації за темою особистого наукового дослідження

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
10-14	зміст презентації відповідає темі та результату навчання; наявність творчого підходу складання презентації; якісно підготовлена практична розробка, дотримані всі вимоги щодо технічного й естетичного оформлення роботи і орфографічних вимог, наявності електронного (на носіїві) матеріалу презентації.
5-9	наявність незначних недоліків у відповідності теми презентації заявленому результату навчання, виконанні презентації та її оформленні.
1-4	наявність суттєвих недоліків або ж повній невідповідності теми презентації результату навчання, вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.